

ход далеч не означава, че той не е повлиял твърде осезателно и за продължително време, пряко и косвено, от автор в автор и не само на непрофесионалните популяризатори и читателите, но и на повечето от специалистите. Тъкмо напротив - пренебрежението и омаловажаването на големите личности извън Ботев (по-късно и извън Левски, провъзгласен от В.Червенков също за социалреволюционер), четническото движение, четите в различно време и дейците, свързани с тях, са съвсем очевидни в официалната историческа научна литература, художествената литература и популяризиациите. Там без съобразяване с обективните условия и с действителността, които довеждат до тази форма на въоръжена борба, те се преценяват не от гледна точка на историческия момент, в който родолюбците прибегват до нея, а от по-късни явления и постижения като комитетската организация на БРЦК, от идеологизирани критерии, определени от наченките на социалистически идеи в България преди и след 1878 г., но най-често от конюнктурни партийнополитически схеми след 1944 г.

При такива изкуствени построения и антиисторична методика се изпускат от внимание както реалните факти и степен на развитие на борбите за политическо развитие и освобождение в конкретните отделни моменти, така и очевاعدни сведения, че БРЦК не изключва, напротив - предвижда четите в замисленото въстание в България. Най-изявеният мечтател за социализъм Хр.Ботев и инициатор за БРК през 1875 г. се надява на чети и сам през 1876 г. повежда чета в Балкана, явно следвайки традицията и приемайки, че дори не вътрешни, а емигрантски чети, прехвърлени отвън, могат да подпомогнат народното въстание. Т.е. въпреки социалистическите си увлечения и възгледи той следва традицията на Г.С.Раковски и БРЦК.

2. От хайдутството (от началото на 50-те години) към четническото движение и революционната идеология на Г.С.Раковски (60-те години на XIX в.)

Проследявайки хронологически революционния път на войводата Панайот и мястото на четите в съпротивата на българския народ срещу турското владичество от късното хайдутство през планове на Раковски, БРЦК и БРК до Априлското въстание, сръбско-черногорско-турската и руско-турската война, ще намерим П.Хитов във всички тези начинания.

Нужно е преди всичко да потърсим особеностите на хайдутството около и непосредствено след Кримската война, когато Хитов става хайдутин и започва да действа като войвода. За това и за по-късно време се отнасят наличните варианти на спомените му в софийските и русенските архиви заедно с редактирания и издания от Л.Каравелов вариант през 1873 г. под заглавие "Моето пътуване по Стара планина", чиято поява предизвиква интерес и вън от България като важно свидетелство за съпротивата на българите срещу турското владичество. Откъси и по-големи текстове са превеждани и издавани на чешки, немски, руски, сръбски език и така правят достояние на външния свят действителните бунтовни настроения на българите, десетилетия наред представяни от турските власти в дипломатическите доклади и в европейската преса като трудолюбиви и мирни поданици на Турция, едва